ว ร ๑ ก.๑๒๖.] ร ท.๓.v

กลอนไทยภาคเหนือ

เรื่อง

เทวาสุรสงคราม

เรียบเรียงโดย

คำภู ป.

มีจำหน่ายที่จังหวัดร้อยเอ็ด

ราคาเล่มละ ๕๐ สตางค์

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๑๐๐๐ ฉะบับ

11

กลอนไทยภาคเหนือ

เรื่อง

เทวาสุรสงคราม

หอสมุดแห่งชาติ
25 พ.ย. 2530
กรมศิลปากร

เรียบเรียงโดย

คำภู ป.

มีจำหน่ายที่จังหวัดร้อยเอ็ด

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

ราคาเล่มละ ๕๐ สตางค์

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๓๐๐๐ ฉะบับ

เลขห้อง 104
เลขหมู่ 895.9112 A3747
เลขทะเบียน น.๓๐๓๐ ๑๐๕๘๖๖

คำนำ

หนังสือนี้ได้ชื่ออย่างนี้ ก็เพราะเป็นเรื่องพวกเทวดากับอสูรรบกัน จึงให้นามตามเรื่อง เป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้านำมาแสดงแก่ภิกษุทั้งหลาย ข้าพเจ้าได้แต่งตามพระสูตรต่าง ๆ หลายสูตร อันเป็นพุทธภาษิต เป็นเรื่องที่ควรรู้ ควรอ่าน ควรมีไว้ อ่านแล้วให้เกิดปัญญามีคติดี เมื่อจะฟังกันให้มีธูปเทียนดอกไม้บูชา อ่านฟังมีอานิสงส์ไม่ใช่แต่ฟังให้สนุกเท่านั้น เพราะเป็นเรื่องมีจริง ๆ

มหาคำภู

ผู้เรียบเรียง

เทวาสุรสงคราม

นะมัตถุสุภะมังคะละเลิศล้ำสิทธิเดชฤๅชา
นาโถสุดยอดญาณไตรแก้ว สวัสดีน้อมในธรรม
พุทธบาท คุณพระยกใส่เกล้าชุลีน้อมยอดญาณ
นมัสการน้อมคุณครูผู้สอนสั่ง จงมานั่งแวด
ล้อมจูงข้าใส่ทางแด่แม ยามเมื่อเฮียมหากแปล
ไขแก้แปลงสารเขียนขีดเมื่อใด ขอให้จิตต์สว่าง
แจ้งแปลงได้วาทไว ขอให้ทันใจพร้อมทันมือ
ทันปาก อย่าให้ลำบากแท้ตัวข้าผู้แปล ขอ
แก่เทโวเจ้าเมืองสวรรค์พรหมโลก กับทั้งครุฑ
นาคน้ำนางน้อยเมขลา ผู้เพิ่นมีตาแก้วหูใสให้หลิง
หล่ำ จงให้นำแนะข้าปัญญาได้ว่องไว อย่าให้
มีโพยต้องมารผจญเข้ามาผ่า เมื่อว่าข้าวาทเว้า
แปลงเรื่องให้คล่องใจ ฯ

พอเมื่อฮ่วนฮ่วนฟ้าก้ำฝ่ายบูรพาพุ้นเยอ สุริโย
แงงส่งแสงยามเช้า เดือนสิบเอ็ดตั้งวันอังคาร
ธะนิษฐาฤกษ์ พุทธศักราชล้ำสองพันได้ล่วงกลาย
ปลายสี่ร้อยเจ็ดสิบแปดพอดี สุกะโรปี่เมื่อ
เฮียมแถลงไว้ สารนี้ชื่อว่าคำภูค้นในธรรมพุทธ
บาทจริงแหล่ว ไว้เพื่อนักปราชญ์เจ้าผยาล้ำให้
ฮ่ำเพิงดูท่อน เฮียมนี้เป็นผู้มีสติน้อยบัญญาเบา
เขลาขลาด ยังบ่อทันฉลาดฮู้การแต้มแต่งสาร
อย่าได้ผลาญขวัญข้าภายหลังซ่งอน ให้ค่อยสอน
ลูกเต้าหลานหล้าต่อไป ฯ

บัดนี้เฮียมจักแปลไขแก้ในธรรมตามฮีต ประ
กิตกาพย์เจ้าโพธิญาณใช้ชาติหลังก่อนแหล่ว แต่
นั้นยังมีพิภพพันชั้นชื่ออสูร เป็นนครหลวงใหญ่
ยาวไกลกว้าง เป็นนครหลวงกว้างรุงรังล้านย่าน
หมื่นโยชน์ได้ไกลกว้างเกิ่งกัน นามกรนั้นเมือง
อสูรเป็นชื่อจริงแหล่ว ตั้งอยู่บนยอดแก้วเขา

ใหญ่พระสุเมรุ มีหมู่เงินคำกองอเนกนองแกม
แก้ว มณีวรรณเหลือมพิฑูรย์ธำมะราช มีหมู่
ทิพยปราสาทตั้งในหั้นส่องใส ฝูงหมู่ไม้เดียระดาษ
ของทิพย์ นานาหลายต่างแนวนามเชื้อ เหลือ
หลายล้นรุงรังล้านย่าน มีแต่ของทิพย์เสียงเมือง
นั้นสู่ประการ มันบ่อเป็นเหมือนบ้านเมืองคน
ภายลุ่มเฮาพี้ นับแต่ใต้แหล่งหล้าลือล้ายอด
สวรรค์ เมืองนั้นกลับต่าวตั้งบังเกิดภายหลัง ชื่อ
ว่าดาวดึงสาต่อมาปางนี้ ยามนั้นเวปจิตติท้าวเทโว
ทรงราชย์ เป็นอาจเจ้าเทวาน้อมสู่ภาย ฯ

บัดนี้จักกล่าวเถิงโพธิญาณเจ้าองค์ธรรมิกราช
ก่อนแหล่ว พระก็ลงเกิดก้ำภายใต้ที่ปคน ยาม
นั้นนามกรต้นมฆวาเป็นชื่อพระองค์แหล่ว ท้าว
กมยอดแกวเทวเหงาสนาง ชื่อว่าสุชาดานอย
นางลุนเป็นเอก เป็นมิ่งเหง้านางนั้นเอกเขา กับ
ทั้งเทวีเหง้าสามนางน้อยหนุ่ม ชื่อว่าสุธรรมา

สุจิตราสุนันทานาฏน้อยแฝงเผ้าปี่นบ้ว นางก็
บัวระบัดท้าวผัวขวัญทุกเช้าค่ำ บ่อมีคำเคียดค้อย
เถียงโต้ต่อกัน แต่นั้นท้าวก็คิดใคร่ได้สืบต่อ
บารมี หวังเป็นพระโผดคนภายสร้อย ยาม
นั้นบาก็มีพระสหายแก้วสามสิบสองคนเป็นเพื่อน
ท้าวก็ชวนชักน้าวสหายเพื่อนสู่คน เฮามาไปก่อ
สร้างทางแห่งคนเทียว ไว้ให้เป็นสาธารณ์แก่
คนเดินดั้น พอว่าว่าชวนกันแล้วดาดีตกแต่ง
พากันถางถากม้างหนทางไว้ให้ทาน มีประมาณ
ได้หนทางไกลสองสามโยชน์ เมื่อนั้นยังมีนาย
กวนบ้านจังไฮหีนะโหด มันก็โกรธให้เจ้าองค์
ล้ำหน่อโพธิ โมโหกล้าวาจาแข็งขนาด ขึ้น
ไปกราบต่อเจ้าราชาให้ทราบความ ขอแก่พระย่ำ
เกล้าตนเพิ่งชีวิต บัดนี้มีชายโจรเที่ยวกวนเมือง
บ้าน มีประมาณได้สามสิบสามคนโจรขนาด มัน
ก็เที่ยวยาดปล้นเมืองบ้านมุ่นทะลายพระเอย ขอ

แก่เทโวเจ้าจอมหัวให้หลิงหล่ำดูท่อน ผิดชอบ
แท้พระองค์เจ้าให้ฮ่ำเพิงเทียวเทอญ ฯ

แต่นั้นราชาเจ้าจอมเมืองฮู้เหตุ บ่อได้คิดถี่
ถ้วนดีฮ้ายชอบเชิง พระก็มีอาชใช้เสนาฮีบเฮว
พลัน สูจงไปนำโจรฮีบมาวันนี้ ขุนก็ชุลีกร
น้อมพลันลงเฮวด่วน นำนายกวนฟั่งฟ้าวเดิน
ผ้ายเผ่นไป พอเมื่อฮอดเขตต์ใกล้มัคโคใหญ่
หนทาง บ่อนที่โพธิญาณถางป่าพงดงไม้ ขุน
ก็คุมเอาท้าวโพธิญาณมัดผูก กับสหายพร่ำพร้อม
กุมได้ผูกไป ถวายแก่เจ้าจอมราชเร็งโญ ราชา
พระบ่อพิจารณ์จงแจ้ง พระก็ขัวขัวด้านเสนาให้
เฮวฮีบไปท่อน สูจงไปปล่อยช้างตัวกล้าออกมา
ตัวที่มีเดชกล้าเคยเหยียบแทงคนนั้นเดอ ให้มา
แทงโจราหมู่โจรคนฮ้าย แต่นั้นขุนก็ไปนำช้าง
สับมันตัวอาจ หวังปล่อยฆ่าแทงเจ้าหมู่สหาย ยาม
นั้นนรินทร์ท้าวเตินสหายเฮวฮีบเทียวเทอญ เฮา

อย่าได้คิดเคียดแค้นคำฮ้ายต่อพระยา จงให้มี
เมตตาไว้ในใจผายแผ่ไปเทอญ บ่อดังนั้นเฮา
จักตายเที่ยงแท้พระยาช้างซิเสียบแทง พอว่า
ท้าวสั่งแล้วสหายฮีบเฮวพลัน ทรงเมตตาจิตต์
แผ่ไปมีช้า เมื่อนั้นหัตถีช้างพลายสารตัวประเสริฐ
แล่นเข้าใกล้ฝูงท้าวแล้วต่าวคืน ราชาเจ้าเห็นสาร
กลับต่าวไปนั้น ตกคะมะคร้ามพระทัยท้าวหวั่น
ไหว เมื่อนั้นพระจึงมีอาชใช้อำมาตย์เสนา ส
จงนำชายโจรผูกดีขันไว้ แล้วจงไปนำเอาไม้ฝา
ลำแพนมาปกห่อ ให้สูปกสู่ด้านอย่าให้ส่องเห็น
อย่าให้แลเห็นแท้ฝูงคนมันมาก นาคราชช้าง
เห็นแล้วซิบ่อไป แต่นั้นขุนก็โดยอาชเจ้าเฮวฮีบ
ไปเปลื้อง เขาก็นำเอาฝาลำแพนมาห่อบาไทท้าว
กับทั้งฝูงสหายพร้อมพันดีอัดแจบ ปิดแนบไว้
บ่อมีให้ส่องเห็น แล้วจึงวางยังช้างนาเคนท์ตัว
ขนาด ช้างก็ผันผาดเต้นไปใกล้แล้วเล่าคืน ราชา

เจ้าพระยาหลวงเห็นหลาก จึงให้วางปล่อยแก้
บาท้าวหมู่สหาย พระจึงตรัสกล่าวถ้อยถามเหตุ
ภายหลัง สูนี้เป็นโจรลักเที่ยวกวนเมืองบ้านว่าลือฯ
เมื่อนั้นบาไทท้าวโพธิญาณทูลตอบ ผิดชอบ
แท้พระองค์เจ้าให้ฮ่ำเพิงดูท่อน ฝูงข้านบ่อแม่น
โจโรกล้าชายโจรใจบาปพระเอย ฝูงข้าทำก่อสร้าง
หนทางไว้ให้ทานว่านา ผู้ใดยังมีโกรธากล้าทูล
พระองค์ให้ลงโทษ ฝูงข้านบ่อแม่นคนโกรธกล้า
ซิชิงบ้านท่านกิน ฯ
ยามนั้นราชาเจ้ายินดีชมชื่น ยกยื่นนิ้วสาธุการ
ให้ว่าดี เฮานี้เป็นคนแท้บ่อพิจารณ์ให้แจ้งแจบ
ท่านเอย ตั้งแต่สัตว์ดังช้างก็ยังฮู้ต่อคุณ จง
ให้ทั้งหลายเจ้าอดเฮาขอโทษ เจ้าอย่าได้โกรธ
แค้นเฮาฮู้บ่อทันท่านเอย พอว่าพระกล่าวแล้ว
ปลงราชทานของ กับทั้งนาคาสัตว์ราชทานเขือ
เจ้า ขอให้ท่านทั้งหลายจงนำเอาช้างพลายสาร

ตัวอาจ เฮาหากประสาทให้เขื่อเจ้าราชทาน ฯ

แต่นั้นโพธิญาณท้าวทั้งสหายชมชื่น ชุลีกร
นอบน้ำทูลเจ้าราชทาน แล้วจึงพากันขึ้นกุญชโร
ขับขี่ กลับต่าวตั้งเถิงห้องที่สถาน โพธิญาณ
เจ้าจาสหายซี่ซั่ว บุญเฮานำส่งให้พระยาเจ้าราชทาน
เฮาอย่าได้คร้านสร้างต่อกุศล คราวนี้เฮาจักแปลง
ศาลาให้คนเซายั้ง ฝูงสหายพร้อมเตรียมของ
จัดแจง หาถากไม้เอาช้างแก่เข็น มีนานแท้
แปลงปุนปลุกปลูก ศาลาแล้วพร่ำพร้อมพญา
ช้างรักษา ท้าวก็ปลูกต้นไม้ทองหลางใหญ่เคียง
ศาลา บาก็นำหินมาไว้ท่าคนเซายั้ง ทางหลัง
นั้นภรรยาจัดแจง นางสุธรรมาได้ช่อฟ้าเอาขึ้น
สู่บน นางสุนันทาได้สร้างสระพังโบกขรณี เคียม
ศาลาไว้ท่าคนเดินฮ้อน นางสุจิตราสร้างอุทยาน
สวนดอก นางก็ปลูกดอกไม้หลายเชื่อต่างแนว
ไว้ท่าคนเดินเท้าชมดูประสงค์ใส่ หวังให้ได้ไป

เกิดห้องสวรรค์ฟ้าฮ่วมผัว สุชาดาน้อยบ่อมีทำ
สักสิ่ง มีแต่นอนอยู่บ้านประสงค์เอ้แต่งโต ครั้น
ว่าหมดชาติชั้นลดชั่วมรณา กุศลนำส่งเถิงเมือง
ฟ้า ภรรยาเจ้าสามนางน้อยอ่อน ครั้นว่าหมด
ชั่วแล้วก็เมือฟ้าฮ่วมผัว นางนาฏน้อยเจ้าอ่อน
สุชาดา ยามเมื่อมรณาตายบาปเวรนำต้อง กรรม
มันนำไปห้องเดียรัจฉานชาติชั่ว จึงได้ไปเกิด
กล้าดงกว้างป่ายาง เกิดเป็นนกเจ่าตั้งกายเผือก
กะยางขาว ในไพรพงเขตต์ดอยเหวห้วย เพราะ
บ่อได้ทำบุญสร้างภายหลังชาติก่อน กุญชรชาติ
ช้างชราล้ำล่วงมา นาคาช้างมรณาหมดชาติ จึงได้
ไปเกิดกล้าดาวดึงส์ฟ้าพร้ำกัน เป็นชาติชั้นนาม
ชื่อเอราวรรณ ในดาวดึงสาสำราญมิฮ้อน สหาย
จรเจ้าสามสิบสามคนบังเกิด เมืองอสรจึงได้
เฮียกเอ้นดาวดึงส์ฟ้าต่อมา ฯ

ยานนั้นเวปจิตติท้าวเทวาฮู้เหตุ ท้าวก็จัดแจงตั้งของเลี้ยงหมู่สหาย มีมากล้นเดียระดาษของทิพย์ เทวาจัดแต่งแปลงมาเลี้ยง มีทั้งสราเหล้าอสูรนำมาแจก หลายแผนกล้นอสูรเลี้ยงแจกสหาย แต่นั้นสักโกเจ้าเทโวโพธิราช พระก็ประกาศให้สหายฮู้ทราบความ เฮาอย่าได้กินแท้สุราเมาน้ำชั่ว มันซิเมาประมาทเพ้อคุณแก้วบ่อส่องใส ให้ค่อยเอาใจเว้นฝูงสุรากัญชาฝิ่นพระชินราชเจ้าพุทโธเว้าเทศนา คำนี้เป็นธรรมเจ้าโพธิญาณปางก่อน พระก็สอนสั่งให้สหายฮู้ทราบความ ฯ

เมื่อนั้นเวปจิตติท้าวอสูรเทวราช ความประมาทล้นฉุนเข้าสู่ใจ พากันกินยังเหล้าเมานอนเดียระดาษเต็มข่วงคุ้มสนามกว้างดายดา ในสวรรค์ฟ้าดาวดึงส์เดียระดาษ พระอินทร์ประกาศให้สหายเพื่อนเทียวพลัน ให้ฮีบมาพร้อมจับหมู่อสูร

อย่าให้ยังเหลือหลอแกว่งลงไปพื้น ฝูงหมู่เทโว
ท้าวสหายเกลอพร้อมพร่ำ พากันจับหอบอุ้มอสูร
ถิ้มแกว่งลง อสูรตกฮอดพื้นสมุทรใหญ่นทีหลวง
ลมตีพัดฮอดเขาภายใต้ เขานั้นชื่อว่าตรีกูฏตั้ง
ฮับต่อพระสุเมรุ เกิดเป็นเมืองอสูรต่อมาปางนี้
อสูรหายเมาแล้วโกรธากริ้วโกรธ พระอินทร์ตั๋วะ
ให้เฮาดื่มเหล้าแล้วชิงบ้านยาดเมือง อสูรเคียด
ค้อยค้อยในแห่งมโนจิตต์ เฮามาตีรบต่อพระ
อินทร์เรวสู้ บ่อมีกลัวมันแหล่วอินทรามุสาวาท
มันเกิดขึ้นมื่อนี้ซิมาแพ้ข่มเหง เหลือแฮงไปฮับ
ต้อนเลี้ยงแจกโภชนา มันเป็นคนอกตัญญูบ่อฮู้
คุณเฮาเลี้ยง เฮามาไปเรวฆ่าฟันมันให้ดับชาติ
ฝูงหมู่คนบาปฮ้ายมิเลี้ยงยากกะใจ เฮาบ่อไว้เชื้อ
ชาติปาบึ้ง มันมาตั๋วะหลอกลวงชิงบ้าน โจ๊ะ
บทบั้นอสูรลงมาลุ่มก่อนแล้ว คราวหน้าพุ้นยัง
ซิกว้างกว่าหลังท่านเอย ฯ

บัดนี้จักกล่าวเถิงสักโกไท้อินทราเทวราชก่อนแหล่ว พระก็จัดแต่งตั้งพลไว้เขื่อนแข็ง ตั้งด่านไว้ห้าแห่งตันทาง ให้หมู่นาโคหลวงด่านทะเลคอยสู้ ฝูงหมู่นาโคเค้าพระยาหลวงนาคใหญ่ ค่อยอยู่ต้อนตันน้ำปล่องทะเล เหลือหลายล้นนาโคเครงครื่น เขาก็มาอยู่ท่าตันไว้บ่อให้ไป แล้วจิงตั้งครุฑไว้รักษาด่านที่สอง ครุฑก็นองพลมาอยู่ตันทางไว้ บ่ออาจสังขยาได้พลเหลือหลายมาก ครุฑก็มามากล้นคอยสู้ต่อเรว เหลือหลายล้นอนันตังสื่อติ่ว ปานดังฝนหลั่งย้อยเดือนเก้าเร่งริน พังเสียงพระยาสุบรรณฮ้องบินบนดังสนั่น เขาก็ขันต่อตั้งคอยสู้บ่อหน พอว่าพ้นจากนั้นเถิงด่านกุมภัณฑ์ เขาก็ทันกันมาผ่อทางคอยท่า กุมภัณฑ์กล้าโยธามีมาก คอยต่อต้านหาญห้าวบ่อกลัว ยาบยาบพร้อมเดียระดาษประคือไชย ดำแดงขาวดาษดาดูละห้อย เขา

ก็คองคอยท่าอสุราฮบฮ่อ ก่อค่ายตั้งระวังไว้เขื่อน
แข็ง พระอินทร์จึงแปลงยักษ์ให้รักษาทางชั้นสี่
ยักษ์นั้นมีมากล้นหลายล้านโกฏิกือ ลือเดชกล้า
ยักษ์ใหญ่พลหลวง คอยอสูรอยู่ต้นทางไว้ เขาก็
ยินดีแท้หัวนันซีซั่ว พอปานได้อยู่ซ้อนเมียเหง้า
หมื่นนาง เฮาจักคองคอยสู้อสุราต่างชื่น รบ
ต่อต้องต่างให้ชื่นใจ พอให้หายโศกเศร้าเอ้าอั้ง
ในมโน ยักษ์ก็โมโหจัดบ่อกลัวเกรงย้าน เขา
ก็จาหาญกล้าอาสาสู้ต่อ บ่อมีคิดยากง้อหาญห้าว
กล่าวแข็ง พระอินทร์ก็แปลงให้ท้าวจตุราชราชา
ให้พระยาเวสสุวัณอยู่แข็งทางซ้าย พระยาธตรัฏฐะ
เจ้ารักษาทางตะวันออก พระยาวิรุฬหกอยู่ขอก
เบื้องขวาไว้เขื่อนแข็ง พระยาวิรูปักษาเจ้าเป็น
เอกนาคา ให้รักษาทางตะวันตกแวดระวังวงไว้
ในสวรรค์ฟ้าจตุมเทวโลก เป็นด่านห้าเทวาเจ้า

รักษา ดาวดึงส์ฟ้าบ์กตูมีพันปล่อง พระอินทร์ก็นิรมิตฮูปไว้สองข้างให้รักษา ฯ

บัดนี้ จักจาเถิงท้าวเวปจิตติเทวราชก่อนแหล่ว ท้าวก็คิดเคียดแค้นพระอินทร์ถิ้มแกว่งลง เทวราชเจ้าเคียดเคร่งในมโน กูก็เป็นเทวดาอยู่ในสวรรค์ฟ้า พากันกินยังเหล้าเมานอนบ่อฮู้เมื้อ ก็จึงเสียเดชกล้าพระอินทร์เข้ายาดชิง พอว่าท้าวฮ่ำแล้วเตินหมู่อสูร ปุนดีตกแต่งเดาดาห้าง เฮามาไปเรวฆ่าอินทราเทวราช เคียดเผื่อมันโกรธกล้าถือแพ้ข่มเหง แต่นั้นอสูรเจ้าทั้งหลายชมชื่นตีฟาดฆ้องเสียงห้าวครื่นเครง แล้วจึงบุกแหกน้ำสมุทรใหญ่นทีหลวง นองพลตัดแหกนทีมิยั้งบ่ออาจสังขยาได้บินมาปานเม่า ฝูงหมู่นาคอยู่เผ้าทางน้ำต่อเรว ในแม่น้ำสมุทรใหญ่สาคร บ่อมีทางใดเสียเกิ่งกันฤทธิ์กล้า ท่อว่ามีการฮ้อนในตัวเอ้าอั่ง ต่างคนต่างอูดเอ้ากายเศร้าหม่นหมอง

เพราะว่าทางสองก้ำเตโชมีมาก แต่นั้นนาคก็สู้
บ่อได้เภท์ม้างแตกทะลาย นาโคย้านทะยานไป
เฮวฮีบ ปบพังฟ้าวลงน้ำแหกนที พากันหนี
ไปลี้ในโกนสมุทรใหญ่ ใต้แผ่นพื้นในถ้ำบ่อตึง
ยามเมื่อนาคหากหายเสียเสี้ยงไปไกลมุดมอดดังนั้น
อสูรก็จึงพันธนังต่อต้องตีขึ้นต่อไป เถิงเขตต์
ใกล้พระยาใหญ่สุบรรณ พอว่าครุฑทองเห็นแสบ
ในมโนฮ้อน พระยาสบรรณฟ้าวเต้นพลพวกไพร่
เข้าต่อตั้งเรวสู้บ่อหน ต่างคนต่างมีเดชกล้าปุน
เปรียบเสมอกัน บ่อมีทางใดเจ็บป่วยตายศราวนั้น
อสูรพันธนังเกี้ยวหลายที่มีหย่อน ครุฑก็ฮ้อน
อูดเอ้ามโนเศร้าบ่อใส ครุฑก็ค้ำบ่อได้แตกตื่น
เภท์พัง พระยาสุบรรณปีนล่วงหนีมิยั้ง พัง
เสียงทมทมก้องอสูรโฮฮ้องโห่ ครุฑก็แตกตื่น
เต้นหนีลี้หลีกไกล อสูรมีชัยได้สองพระยามาส่วย
สองด่านต้นอสูรม้างแตกทะลาย อสูรย้ายจาก

หั้นเถิงด่านกุมภัณฑ์ พอว่ากุมภัณฑ์เห็นเดือด
ทวงมโนฮ้อน ในจิตต์ท้าวกุมภัณฑ์เอ้าอั่ง ฮู้ว่า
สองด่านท้าวอสุรเข้าเหยียบแดนดั่งนั้น กุมภัณฑ์
ท้าวทั้งหลายแสนโกฏิ ฟังเสียงโทดโทดฮ้องเขา
เข้าต่อเรว ทั้งสองก้ำยิงธนูฮ้อนเฮ่ง ครั่นครั่น
ก้องดินฟ้าหวั่นไหว ฟังเสียงเครงเครงก้องเป็น
ไฟนองลามโลก ตกสู่พื้นภายใต้ทีปคน บาง
พ่องตำถึกต้องรุกขชาติเภท์พัง ถึกทั้งเดียรฉาน
สัตว์หมู่คนภายใต้ คนอยู่ในหนห้องปฐพีภายลุ่ม
เฮานี้ ก็จิ่งเอ้นว่าฟ้าผ่าไม้เดียวนี้สิบมาแท้แหล่ว
แต่นั้นเวปจิตติท้าวยิงธนูเผลียงผ่า ฤทธิ์เดชกล้า
ธนูฮ้อนก่อนไฟ ฝูงหมู่กุมภัณฑ์ท้าวทั้งหลาย
กลัวเดช เขาก็ย้านท่านท้าวอสูรฆ่าแตกกะเด็น
เขาก็ปบพื้งฟ้าวเต้นหลีกแวนไกล บ่อมีใผซิ
เสมอต่อเรวอสูรได้ คราวเมื่อกุมภัณฑ์ท้าวทั้ง
หลายแตกตื่นไปนั้น อสูรโฮปีบฮ้องเสียงเท่า

ฮอดบน เสียงดังก้องจาตุมเทวโลก ฝูงหมู่
ยักษ์อยู่ต้อนตันหน้าฮ่วนเฮ ยามนั้นเทวราชท้าว
ตนชื่อเวปจิตติ นองพลตัดล่วงไปมิยั้ง ท้าว
ก็นองพลเข้าเถิงมารตัวขนาด เถิงเขตต์ใกล้ผี
ฮ้ายยักษ์หลวง ยักษ์ใหญ่ฮ้ายตนชื่อกุมภี มัน
ก็มีเตชาเกิ่งแมนเมืองฟ้า เขาก็คองคอยท่าอสุรา
ตันช่อง มันก็นองยักษ์ไว้คอยท่าต่อเรว อสูร
เถิงเขตต์ใกล้ยักษ์ใหญ่มิถอย เขาก็กลอยใจรบ
แกว่งตาวคมกล้า ในสถานกว้างเวหามัวมืด แสง
ตะวันมืดกลุ้มสีเศร้าบ่อส่องใส บ่อมีทางใดไข้
เจ็บตายเสมอภาคกันแหล่ว เพราะว่าฤทธิ์เดช
กล้าสองก้ำเปรียบกัน ยามนั้นยักษ์ก็ค้ำบ่อได้
กลัวเดชอสุรา กุมภายักษ์ล่วงหนีมิยั้ง ยักษ์
ก็หนีไปลี้หิมพานต์ไพรยะมาศภายพุ้น อสูรตี
ผาบได้ฝูงฮ้ายยักโข ฝูงหมู่เทโวท้าวทั้งหลาย
ชมชื่น บ่อมีคิดหย่อนย้านใผแท้ท่อใย อสูร

คิดใคร่ได้ชัยสู่เมืองบน แล้วก็พาพลเหาะล่วงเถิง
จาตุมพ้า ฝูงหมู่ราชาท้าวจาตุมทั้งสี่ เห็นชิค้ำ
บ่อได้กลัวย้านพ่ายหนี จึงขึ้นไปซาบไหว้เทวราช
อินตา ขอแก่ราชาพระโผดผายฝูงข้า บัดน้อสูร
เข้าเถิงเฮาฮ้อนเฮ่งพระเอย ข้าก็กลัวเดชฮ้าย
อสูรดั้นฮอดพระองค์นี้แหล่ว ขอแก่พระย่ำเกล้า
ตนเพิ่งชีวิต ขอให้พิจารณ์ดูเหตุสงครามอ้าย ฯ
ยามนั้นสักโกเจ้าอินทราเทวราช พระก็จัด
ไพร่พ้าเทวาล้นสู่ภาย เหลือหลายล้นเทวานับโกฏิ
พากันโทดโทดเต้ามาเฝ้าพระยอดเมือง แต่นั้น
เดื่องใจเจ้าสักโกพระยาใหญ่ พระก็มีอาชใช้
เทวราชราชา ชื่อว่าปชาบดีผู้มีฤทธิ์กล้า ให้
เป็นกองหัวหน้าคุมพลไปก่อน ให้วรุณเทวราช
เจ้าเป็นเค้าปีกขวา ก้าปีกซ้ายปลงแก่อีสาณ
เทวบุตรผู้มีฤทธิ์กล้า เทวาเจ้าทั้งสามพระยาใหญ่
ฝูงนี้ มีฤทธิ์แก่กล้าเสมอเพี้ยงเก่งพระอินทร์

แต่นั้นเทโวเจ้าอินโทโพธิราช เสด็จสู่ห้องบัลลังก์แก้วรถคำ รถนั้นเทียมด้วยม้าสินธพพันตัว เวชยันต์รถใหญ่ยาวดูกว้าง สังขยาได้เวชยันต์ยาวใหญ่ สามร้อยโยชน์ได้ดูล้ำชั่วไกล บัลลังก์แก้วลวงสูงได้โยชน์หนึ่ง เศวตรฉัตรฮ่มกั้งเหลืองเหลื่อมฮุ่งเฮือง ดูใหญ่แท้สอดยิงเวหา คณนานับแทกปุนบ่นไว้ สังขยาได้ลวงสูงสามสิบโยชน์ เดียระดาษล้นธงชัยแก้วเฮือเฮือง เหลืองขาวสั้วดำแดงทั้งหมุ่ย ประดับรถแก้วสามวาเจ้าสู่ภาย บ่ออาจสังขยาได้ธงเหลือหลายมาก ปลายช่อช้องสูงเพี้ยงเกิ่งกัน พรรณนาไว้ในธรรมพระเจ้ากล่าว สองร้อยห้าสิบโยชน์ได้สูงพ้นชวดประมาณ แต่นั้นราชาท้าวอินตาพระยาใหญ่ พระก็เตินไพร่พ้ามวลพร้อมสู่ภาย แล้วจึงเสด็จจากห้องนคร ใหญ่ดาวดึงส์ พังยินเครงเครงเสียงหมู่พิณกลองฆ้อง ฝูงหมู่เทวาเจ้าทั้งหลายขับเสพ แหน

แห่เจ้ายวงย้ายจากเมือง ยามนั้นอินทราเจ้าไข
คำบนบอก บอกแก่ฝูงไพร่น้อยยามเข้าสู่สนาม
ผู้ใดยังกลัวย้านสงครามการใหญ่คราวนี้ จงให้
แลหล่ำเยียมปลายธงนั้นแห่งเฮา บ่อดังนั้นให้
สูแลหล่ำเยียมทางแห่งปชาบดี กับทั้งวรุณอีสาณ
อยู่ทางขวาซ้าย ก็จักหายเสี้ยงโพยภัยบ่อบังเกิด
ความสะทกสะท้านบ่อมิได้เกิดมี สูจงคิดต่อตั้ง
ยามเข้าสู่สนาม พอว่าพระกล่าวแล้วเสด็จล่วง
เร็วไว อาชาไนยผันถีบแฮงมิช้า ก็จึงไปถึง
เท่าอสูรสนามใหญ่ เทวดาหลั่งเข้าเถิงเท่าข่วง
สนาม แต่นั้นเทวราชเจ้ากวัดแกว่งธนูศิลป์
เครงเครงเสียงมีดมัวมีแจ้ง สุริโยเศร้าควงบน
บดมืด เสียงครื่นก้องเมืองฟ้าหวั่นไหว ก็บ่อ
ไปถูกต้องพลแห่งอสูร ท้าวเวปจิตติกลับแกว่ง
ตาวคืนค้ำ พังเสียงเครงเครงก้องเวหาก้องเคลื่อน
คือดังฟ้าผ่าไม้เทวาไท้พังเพื่อน ปืนก็บ่อไปถึก

ต้องพลแห่งเทพา อินตากลับแกว่งตาวคมกล้า
เตโชกล้าพระขรรค์แสงมีเดช วงแวดล้อมพล
ไว้สู่ภาย พอคราวแล้วเป็นไฟเผาแผ่น แล่น
เข้าใกล้อสูรแล้วเล่าหาย บ่อมีทางใดไข้เจ็บตาย
สบายอยู่ เพราะว่าฤทธิ์เดชกล้าสองก้ำเกิ่งกัน
สองก็พันธนังเกี่ยวกุมกันกลางแกว่ง สุริเยศ
เศร้าควงพ้ามืดมัว พ้ามืดกลัมกวมเมฆมืนทืน
เทวาสูรแกว่งตาวคมกล้า ในสนามห้องเวหา
อากาศ เทวดามากล้นอสูรค้ำบ่อไหว อสูรสู้
บ่อได้พลแตกเภท์พัง พากันเหาะล่วงเถิงนคร
เค้า ฝูงหมู่อสูรเข้านครหลวงเครงครื้น เขา
ก็ปิดงับไว้ประตูแล้วอยู่สบาย บ่อมีกลัวเกรง
ย้านเมืองใดมาผ่า พระอินทร์ตั้งโกฏิล้านบ่อห่อน
กล้าเข้าไปได้แล้ว แต่นั้นสักโกไท้อินตาเทวราช
เต้าหมู่ล้านพลต่อล่วงนำ ไปฮอดก้ำน้ำใหญ่แปว
สมุทร พระจึงพาพลกลับสู่ดาวดึงส์พ้า ไป

สถิตยังวิชัยยันต์ผาสาท นางสนมมากล้นมาเผ้า
แวดระวัง ตั้งบ่อน้อยนับโกฏิสังขยา ในดาวดึงสา
สำราญมิฮ้อน โจ๊ะบทนั้นพระอินทราไว้ก่อน จึง
ชิย้อนต่อเค้าภายหน้าสืบไปท่านเอย ฯ

บัดนี้จักจาเถิงท้าวเวปจิตติเทวราชภายพุ้น พระ
ก็จัดไพร่พ้าพลได้ต่าวคืน ขึ้นฮอดเท่าเมืองใหญ่
ดาวดึงส์ เทวาสูรพักเซาสวรรค์พ้า คราวนั้น
สักโกไท้อินตาฮู้เหตุ พระก็ตรัสบอกเจ้าสุวีระ
เทวบุตร ผู้ท่านมีเตชากว่าแมนเมืองพ้า ให้
เป็นจอมพลพ้านำพลออกเรวต่อ ให้สุวีระเทวราช
เจ้าเป็นเค้าเขื่อนแข็ง แต่นั้นสุวีระเทวราชท้าว
ฮับพากย์อินตา แล้วจึงเตินเทวาสู่ภายหลายล้าน
นับประมาณได้เทวาแสนโกฏิ เขาก็โทดโทด
เต้าขันสู้ต่อเรว น้อยบ่อช้าเสด็จล่วงเวหา ฝูง
หมู่เทวาไหลหลั่งไปปานน้ำ เต็มสนามกว้างเวหา
อากาศ บ่ออาจนับอ่านได้หลายล้านโกฏิถือ อือ

ที่อล้นเทิงบนบดมืด เป็นดั่งฝนหลั่งย้อยฮำพื้น มืดมัว เมื่อนั้นเวปจิตติท้าวยิงธนูเผลียงใส่ เสียง แผดฮ้องบนฟ้าหวั่นไหว เป็นไฟไหม้ไหลลง เดียระดาษ ในอากาศกว้างเหลือล้นแต่ไฟ น้อย บ่อช้าไฟมอดมัวกระหาย ก็บ่อมีทางใดเจ็บป่วย ตายคราวนั้น แต่นั้นสุวีระเทวบุตรท้าวยิงศร เผลียงต่อ ศรก็ทำเดชฮ้อนควงฟ้าสู่ภาย เป็น ไฟไหม้ไหลลงเครงครื่น ลุกลาบล้นลงพื้นครื่น เครง พอว่ามาเถิงใกล้อสูรดับมอด ไฟก็มุด มอดเมี้ยนอสูรเจ้าอยู่สบาย เมื่อนั้นเวปจิตติ เปลื้องตาวพระขรรค์กวัดแกว่ง ฝูงหมู่เทพเจ้า กลัวย้านแตกคืน พากันปบพื้งฟ้าวเหาะหอบ ทะยานหนี เถิงดาวดึงสาฮอดเมืองเซายั้ง เขา ก็ปิดประตูไว้ภายในอัดแจบ เหตุว่ากลัวท่าน ท้าวอสูรเข้าเหยียบแดน ยามนั้นเวปจิตติท้าว เตินพลพวกไพร่ ขับไล่ฆ่าเทวาเจ้าฮอดเมือง

เถิงเขตต์กว้างเมืองใหญ่ดาวดึงส์ แล้วจึงพาพล
กลับสู่นครภายใต้ ฯ

คราวนั้นสักโกไท้อินทราเทวราช ฮู้ว่าเทวดา
แตกย้านอสูรฮ้อนเดือดทวง พระก็คิดค้อยค้อย
ในแห่งหฤทัย ย้านแต่เทวาสูรซิล่วงเถิงเมืองฟ้า
พระจึงตรัสแก่ท้าวสุวีรเทวบุตร ผู้ที่มีเตชาเกิ่ง
พรหมเมืองฟ้า เจ้าจงพาพลเข้าซนมารอีกเล่า
เทียวเทอญ คราวนี้เจ้าจงบ้านพลไว้อย่าถอย
ผู้ใดยังกลัวย้านฟันมันให้ดับชาติไปท่อน ผู้ใด
ยังเกียจคร้านฟันฆ่าให้มุ่นมินไปเทอญ เจ้าจง
กลอยใจตั้งระวังการอย่าประมาท บ่อดังนั้นอสูร
ซิชิงยาดแพ้เภท์ม้างส่งหลัง ให้ค่อยขังจิตต์ไว้
แข็งใจสู้ต่อ อย่าให้เสียเดชกล้าซิอายหน้าหมู่
มาร พ่อวาพระกลาวแล้วสุวระเทวา พาพล
เสด็จออกเวียงมิช้า โยธาล้นอนันตังสื่อติ่ว เสด็จ
ล่วงเท่าเถิงคุ้มค่วงสนาม ยามนั้นสุวีระเทวบุตร

ท้าวยิงศรเผลียงผ่า เป็นดังฟ้าผ่าไม้เผลียงฮ้อง หมื่นที ฤทธิ์เดชกล้าศรเกิดเป็นไฟ ในเวหา เฮือเฮืองทั้งค้าย พอคราวแล้วไฟหายดับมอด ไฟก็มุดหมอดเมี้ยนหายเสี้ยงเปล่าแปลน แต่ นั้นเวปจิตติท้าวเผลียงศรคืนตอบ เสียงแผด ฮ้องควงฟ้าหวั่นไหว ในสถานห้องเวหาก้อง เกลื่อน สะเทือนฮอดฟ้าอินตาเจ้าฮ่อนเฮ เตโช กล้าธนูศิลป์ฮ้อนเฮ่ง เกิดเป็นฝนหอกง้าวไหล ล้นหลั่งลง ตกช่องหน้าพลแห่งเทวา คราว เดียวหายเปล่าแปลนทั้งค้าย บ่อมีทางใดแพ้ปุน เป็นเสมอภาคกันแหล่ว เพราะว่าฤทธิ์เดชกล้า สองก้ำเกิ่งกัน ทั้งสองก้ำกุมกันเกี้ยวกอด สรรพสอดเกี้ยวกันเข้าบ่อหน สนละวนกลุ้มกุม กันกลางแก่ง แต่นั้นเทวดาค้ำบ่อได้กลัวย้าน แตกคืน พากันผันผยองเข้าดาวดึงส์เครงครื้น อัดงับไว้ประตูตั้งเขื่อนแข็ง เมื่อนั้นอสูรเจ้าทั้ง

หลายฮ้องโห่ โฮปีบฮ้องผยองผ้ายเผ่นนำ ไป
ฮอดก้ำประตูใหญ่ดาวดึงส์ แล้วจึงพาพลกลับ
พักเซาสนามกว้าง ฯ

ยามนั้นอินตาเจ้าสรวงสวรรค์ฮ้อนเฮ่ง ฮู้ว่า
สุวีระเทพเจ้ากลัวย้านแตกคืน พระบ่อช้าเดิน
หมู่เทวา ในดาวดึงสาสู่องค์มาพร้อม พระก็
ขัวขัวต้านพระสุรเสียงกลอยกล่าว ให้สุวีระ
เทวราชเจ้าเป็นเค้าดั่งหลัง เจ้าจงไปลองซ้ำสาม
ทีตีต่อ บ่อดังนั้นมันจักอายไพร่น้อยชาวบ้านหมู่
หญิง เทอนี้เจ้าจงแข็งใจไว้ขะนังใจตั้งต่อ เจ้า
อย่าคิดหย่อนย้านพ้นเข้าอย่าถอย แต่นั้นสุวีระ
ราชท้าวจอมเอกเทวา ชุลีลาลงป่าวพลทั้งค้าย
แล้วจึงพาพลย้ายพะเนจรเหาะหอบ เสด็จออก
จากห้องดาวดึงส์ฟ้าหวั่นไหว ก็จึงไปเถิงก้ำสนาม
ชัยเซาจอด พักจอดยั้งสนามกว้างแต่งตัว เมื่อ
นั้นเวปจิตติท้าวตาวไกวกวัดแกว่ง แสงดาบ

ต้องเทวาไท้หวั่นไหว อสูรมีชัยได้เทพาพลแตก
เทพาค้ำบ่อได้กลัวย้านแตกคืน พากันปบพั่ง
พ้าวคืนสู่นครหลวง บ่อมีใผซิเสมอต่อเรวอสูรได้
เดืองพระทัยเจ้าสักโกเทวราช พระก็จัดไพร่พ้า
เทวาพร้อมสู่ภาย เหลือหลายล้นสังขยาแสน
โกฏิ พระจึงไขพระโอษฐ์ต้านสุสิมะเทวา ผู้
ท่านมีเดชาก่อนเขาทั้งค้าย เจ้าจงไปเรวสู้อสุรา
ต้านต่อ อย่าได้ช้าเดียวนี้เทียวพลัน แต่นั้น
สุสิมะเทวาเจ้าชุลีกรก้มชาบ จึงได้จัดหมู่ล้าน
พลต่อหลั่งไหล สังขยาได้เทพาต่อตั่ว เสด็จ
จากห้องนครใหญ่ดาวดึงส์ คราวเดียวเถิงฮอด
ทัพชัยสนามกว้าง เมื่อนั้นเวปจิตติท้าวยอตาว
เปลือยเปลื้องแกว่ง แสงดาบกล้าปานพ้าผ่า
เผลียง เป็นไฟฮ้อนไหลลงคับคั่ง ตกหลั่ง
เท่าเทวาแล้วเล่าหาย แต่นั้นสุสิมะเทวราชท้าว
แล้วลั่นศรศิลป์ พังเสียงเครงเครงปานดังดินดา

ซ้าย ศรศิลป์ฮ้ายเป็นไฟฮ้อนเฮ่ง วงแวดล้อม
เมืองฟ้าสู่ภาย เหลือหลายล้นไหลลงเป็นถ่าน
น้อยบ่อช้าหายเสี้ยงเปล่าแปลน แต่นั้นอสุรา
ท้าวยิงธนูคืนตอบ กวัดแกว่งซ้ำดาวแก้วแกว่ง
ไกว ศรศิลป์แก้วยอยิงซ้ำต้ม พังเสียงครื่น
ครื่นก้องปานฟ้าโปดพัง เทวายั้งบ่อได้กลัวเดช
อสุรา พาพลถอยแตกคืนคุงฟ้า ทะยานเถิง
ห้องดาวดึงส์เครงครื่น กลัวท่านท้าวอสูรนี้เดช
เด็ม แต่นั้นสักโกไท้อินทราเทวราช พระก็
จัดไพร่ฟ้ามาแล้วกล่าวกลอน เทือนี้ให้สูแข็งใจ
ตั้งจังมังตั้งต่อ ให้สุสิมะเทวราชเจ้าเป็นเค้าดั่ง
หลัง เมื่อนั้นสุสิมะราชเจ้าจอมเอกโยธี อัญชุลี
กรกราบลาเทวินทร์เจ้า แล้วก็เตรียมพลเข้าเถิง
อสูรสู้ต่อ ท้าวเวปจิตติยอยกไข้ธนูแก้วแกว่งไกว
สามทีแล้วธนูศิลป์น้าวลั่น เสียงสนั่นเท่าเมือง
ฟ้าหวั่นไหว เทวาไท้ในสวรรค์แตกตื่น เทพดา

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

ค้ำบ่อได้พลม้างแตกคืน สุสิมะราชเจ้าพาพล
ล่วงเวหา เถิงดาวดึงสากราบทูลสักโกไท้ แด่
นั้นอินดาไท้มิยอมขันต่อ บอกสุสิมะเทวราช
ท้าวคืนสู้ต่อเรว เจ้าจงไปอีกซ้ำซ้ำต่อลองดู ลาง
เทื่อชิมีชัยแข็งข่มมารยอมย้าน เมื่อนั้นสุสิมะ
เทวบุตรบ้านพลคืนกลับอีก ออกไปรบต่อต้อง
อสูรซ้ำอีกที คราวนี้สุสิมะราชเจ้าจัดแจงโยธี
เถิงสนามชัยพักพลเซายั้ง พอคราวแล้วอสรา
เสด็จยอก ท้าวเวปจิตติเปลื้องพระขรรค์แก้ว
แกว่งไกล มาบมาบเหลือมพระขรรค์เพ็ชร์กาย
สิทธิ์ เตโชแข็งเดชมีหลายชั้น พันธะนังเกี้ยว
แสงตาวเวียนฮอบ วงแวดไว้เทพาไท้ย่อนเฮ
ฝูงหมู่เทวดาย้านทะยานไปไววิ่ง คราวนี้เทวดา
ก็ค้ำบ่อได้เภท์ม้างแตกทะลาย สุสิมะราชท้าว
คืนสู่ดาวดึงส์ เถิงวิชัยยันต์กราบทูลเทวินทร์เจ้า

ข้าก็ไปเรวสู้อสุราเถิงสามเล่าพระเอย ข้าก็ค้ำบ่อ
ได้อสูรนี้เดชเค็มแท้แหล่ว ข้าก็กลัวเดชเจ้าท้าว
ใหญ่เวปจิตติ เขามีเตโชแข็งเกิ่งพรหมภายพุ้น
ข้าก็ปุนแปลงเข้าเรวมันหลายเล่า อสูรเข้ายาด
ม้างเทวาเจ้าแตกทะลายพระเอย บ่อกว่าแต่จอม
หัวเจ้ากูร์ณาผายโผด ขอให้พระบาทไท้ปางน
ช่วยแฮง ฯ

เมื่อนั้นสุชัมบดีท้าวเทวินทร์ฮ้อนเฮ่ง พระก็
เต้าหมู่ล้านพลต่อหลั่งมา บ่ออาจสังขยาได้บิน
มาปานเม่า ทั้งปชาบดีราชเจ้าพระยาใหญ่เทวา
ทั้งวรุณแลอีสาณผู้มีฤทธีกล้า สามพระยาเจ้าทรง
ฤทธีแฮงมาก สามแจ่มเจ้าปุนเพียงเกิ่งพระอินทร์
แต่นั้นเทวินทร์ท้าวอินตาเสด็จออก เสด็จล่วงขึ้น
บัลลังก์แก้วรถคำ มาตุลีบ่อช้าชักเชือกอาชาไนย
อัสตรผันเผ่นพะโยมมิช้า อาชาไนยผ้ายปานปีน
รุดเร่ง นำรถแก้วผยองดั้นด่วนไป ก็จึงเถิง

สนามกว้างพะลานชัยเชาจอด เทวดามากล้นขวา
ซ้ายแห่นำ คราวนั้นเวปจิตติท้าวอสุราพระยาใหญ่
พระก็ประกาศให้อสรฮ้เหตการ เทือนี้ครั้นเฮามี
ชัยแพ้สงครามการใหญ่ สูจงจับผูกไว้พระอินทร์
นั้นอย่าปล่อยไป ให้สูผูกมัดไว้ห้าแห่งบ่ญจะพันธ์
จงนำมาถวายแก่กูพระองค์เจ้า แล้วจึงนำมันเข้า
ไปเมืองเฮาจำจ่อง ขึงผูกไว้สนามกว้างข่วงพะลาน
ไว้ให้ฝงไพร่น้อยเขาถิบโบยตี เฮ็ดให้สมกับมัน
โคบชิงเมืองบ้าน แต่นั้นสักโกไท้อินทราเทวราช
พระก็ประกาศข้อความนั้นดั่งกัน พระก็บอกแก่
พวกไพร่พ้าก้ำฝ่ายเทวดา คราวนี้ครั้นเฮามีชัย
ได้อสูรแตกตื่นไปนั้น สูจงจับผูกท้าวเวปจิตติ
ไว้ใส่คา สูจงนำไปไว้ดาวดึงส์เมืองใหญ่เฮาพุ้น
เอาไปขึงมัดไว้นครกว้างแห่งเฮา พอว่าพระ
กล่าวแล้วฝูงหมู่เทวา พากันจัดแต่งตัวดาห้าง
บรบวรแล้วราชาเสด็จออก ฮอดเขตต์กว้างสนาม

คุ้มพักเซา เทวราชเจ้ากวัดแกว่งไกวธนู เป็น
ไฟลุกฮุ่งเฮืองคุงฟ้า ปืนก็ไปเถิงเท่าอสูรฮ้อนเฮ่ง
เวปจิตติราชท้าวคันชัยแก้วแกว่งไกว ฤทธีเดช
กล้าคันชัยราชอสุรา เป็นฝนตกมอดไฟเสียเสี้ยง
ไฟก็มุดมอดเมี้ยนแห้งหอดหายเสีย อสูรกวัด
แกว่งไกวตาวซ้ำ ตาวก็ทำฤทธีฮ้อนควงบนบด
มืด เกิดเป็นฝนหอกง้าวไหลล้นหลั่งลง ตก
ถูกต้องก้ำฝ่ายเทพา อินตาเห็นแกว่งศรเผลียง
ค้ำ พังยินเครงเครงก้องปานดินดาแตก ฤทธีเดช
กล้าศรแก้วเกิดมี กลับเกิดตั้งเป็นแผ่นศิลา
บังกวมฮับหอกตาวอสูรไว้ บ่อมีทางใดแพ้ทั้ง
สองเสมอภาคกันแล้ว เพราะว่าฤทธีเดชเจ้าสอง
ก้ำเกิ่งกัน แต่นั้นเทวราชเจ้าพระยาใหญ่อินตา
พระก็มีชัยจับผูกเอาอสูรได้ เทวดาได้เวปจิตติ
ชมชื่น เขาก็มัดผูกแล้วนำท้าวด่วนไป เข้า
สู่ห้องเมืองใหญ่ดาวดึงส์ ขึงตีมัดผูกจำทั้งห้า

ในสุธรรมาเทวสภาห้องดาวดึงส์เทวโลก ขึงผูก
ไว้เทพาไท้รักษา ฝูงไพร่น้อยก็ฝ่ายเทพา เขาก็
เอากันมาผ่อแลหลิงเยียม เขาก็แซวแซวเว้าจา
กันซีซั่ว เฮามีชัยผูกได้อสูรท้าวใส่คา ขึงผูก
ไว้เป็นดั่งหมูหมา คือดังโจราโจรใส่ตรวนจำมั่น
แต่นั้นเวปจิตติท้าวโกรธาก็วโกรธ ปากกล่าวต้าน
หาญห้าวบ่อกลัว แล้วจึงเอ็นด่าท้าวโพธิราชอินตา
ดราอ้ายพาลโจรชาติชั่ว มึงนี้ชาติบาปฮ้ายชายช้า
ชั่วประมาณ เป็นดังเดียรฉานเชือหมูหมาอยู่ใต้
ล่าง มึงบ่อมีซิแพ้กูเรียอยู่สู่ยาม ครั้นกู
หากแพ้มึงอีกคราวหลัง กูซิให้อสูรมัดผูกมึงตรึง
ไว้ ในอยุธบุรีห้องนครหลวงเมืองใหญ่ ไว้
ให้พวกไพร่น้อยตีเล่นดั่งกลอง ให้มันนองเน่า
ซ้ำเปเปื่อยทั้งโต กูก็โมโหจัดแก่มึงจำไว้ แต่
นั้นสักโกไท้อินทราเทวราช พระบ่อมีโกรธกล้า
แข็งเข้มตอบความ เพราะว่าราชาเจ้าขันตีมีมาก

ท้าวก็อดต่อสู้ความฮ้ายบ่อจา เจ้าจงอดสาสู้ขันตี
คุณมาก ทุกข์ยากฮ้ายเพียรเข้าอย่าถอย ให้
ค่อยหลอยใจตั้งเพียรไปอย่าได้ขาด อย่าประมาท
แท้คุณแก้วค่อยเพียร อันนี้เทศนาเจ้าสัพพัญญู
สอนสั่ง เจ้าจงจำจ่อไว้เมือหน้าพร่ำเพ็ญท่านเอย ฯ
เมื่อนั้นเทวินทร์ท้าวมีอาญาสิทธิ์ พระก็ปลง
ลานคำใส่หัวขุนเฒ่า สูจงไปปล่อยท้าวอสูร
เวปจิตติ ให้เขาคืนเมืองเขาปล่อยไปวันนี้ ขุนก็
เฮวพลันฟ้าวทะยานไปโดยด่วน ฮอดบ่อนผูก
ท้าวอสูรแล้วปล่อยไป อสูรก็ถีบดั้นเถิงที่นคร
ตน พระก็จัดรี้พลอเนกนองหลายต้อ ถือกอง
ล้นรี้พลแสนโกฏิ เขาก็โทดโทดเต้าซิคืนเข้าต่อ
เรว ยามนั้นเวปจิตติท้าวอสุราไววิ่ง เหาะ
หอบเต้นทะยานขึ้นสู่บน สนสนเต้นบินมาปาน
เฒ่า เสด็จล่วงเข้าดาวดึงส์ฟ้าบ่อนาน พอว่า
เถิงสถานกว้างสุธรรมาสภาใหญ่ เทวราชาไท้

ประชุมพร้อมพร่ำมวล แต่นั้นเทวราชท้าวไขต่อ
พระยาอินทร์ เหื่อนี้เฮาจงมาพะลันกันกล่าวจา
จงต้าน ผู้ใดโวหารกล้าวาจามั่นเที่ยง เว้ากล่อม
เกลี้ยงเพี่ยงต้นแลปลาย ให้คนทั้งหลายได้ถือ
เอาเป็นแบบ ผู้นั้นได้ชัยชะนะแล้วเฮาท้าวเลิก
กัน แต่นั้นอินตาเจ้ายินดีชมชื่น พระบ่อฝืน
หลีกเว้นนำเจ้าสู่อัน แล้วจึงตั้งท่านท้าวเทวราช
ทั้งอสูร ให้เป็นกรรมการอยู่ฟังคำเว้า ผู้ใดมี
โวหารเข้าในธรรมพุทธบาท กรรมการก็ตัดขาด
ได้ยอให้ชะนะกัน แต่เวปจิตติท้าวอสุราพระยา
ใหญ่ พวกพระอินทร์กล่าวถ้อยแถลงเว้าชาติเชิง
ยามนั้นสักโกไท้อินตาแถลงตอบ ให้คุณพระ
พ่อเจ้าแถลงข้อก่อนเฮา เหตุว่าเวปจิตติท้าวอสุรา
เกิดก่อน เฮาเป็นคนใหม่แท้ภายสร้อยเกิดลุน
เมื่อนั้นเวปจิตติท้าวแถลงกลอนกลอยกล่าว ธรรม
ชาติเชื้อคนพาลนี้โกรธมา กำลังโกรธกล้ากล้า

ใผว่ามีฟัง ควรให้เอาอาชญาขู่เข็ญจำไว้ ยาม
นั้นสักโกไท้อินตาโพธิราช ตรัสตอบต้านแถลง
ถ้อยกล่าวขาน การดังนั้นผิดฮีตมิดีท่านเอย ควร
ให้มีสติอยู่นำประจำไว้ จงให้มีสติห้ามคนพาล
มันจึงแม่น เวปจิตติราชท้าวแถลงถ้อยตอบคำ
การี่อดยับยั้งเฮาเห็นว่ามันผิด คนพาลเห็นว่า
เฮากลัวย้าน มันก็บันดาลกล้าโกรธามีมาก เป็น
ดั่งงัวไล่ฆ่าโตย้านบ่อเซา เมื่อนั้นอินตาเจ้าโต้
ตอบโวหาร คนพาลมันซิคิดฉันใดตามแล้ว ว่า
แต่เฮาอุตสาห์สู้เป็นดีทุกเมื่อ ธรรมชาติเชื้อ
ขันตีนี้ประเสริฐดี สติมีพร่ำพร้อมอุตสาห์อยู่ใน
ใจ เมื่อใดไฟลามลุกอย่าเอาฝอยซ้ำ ผู้ใด
อุตสาห์ค้ำมีคุณล้ำยิ่ง ผู้บ่อฮู้ธรรมพระเจ้าบ่อส่อง
เห็น พอว่าจบคำท้าวอินตาแถลงตอบ เทวดา
มากล้นเห็นพร้อมฝ่ายพระอินทร์ กรรมการเจ้า
ทั้งหลายสองฝ่าย ตัดสินให้พระอินทร์ท้าวชะนะ

ความ เพราะว่าคำสอนเจ้าอินตาสงบเงียบ เป็น
เหตุให้เมืองบ้านชุ่มเย็น คำแห่งท้าวอสูรใหญ่
เวปจิตติ เป็นคำยกชักคนทะลายม้าง ทำให้
เป็นการสู้สงครามติดต่อ ชักให้มนุษย์ชาติชั้นเภท์
ม้างจากกัน ครานี้ชื่อว่าสงครามถ้อยวาจาต้าน
ตอบ กรรมการเห็นชอบแล้วก็เลยลือเลิกลา ฯ
บัดนี้จักจาเถิงท้าวเวปจิตติพระยาใหญ่ พอไป
ฮอดห้องนครกว้างบ่อนาน ท้าวก็เต้นไพร่พ้าฝูง
หมู่อสุรา มามวลเหมิดสู่ภายจนเสี้ยง แล้ว
จึงเจรจาต้านเสนาบนบอก เฮาจักไปต่อต้านพระ
อินทร์ซ้ำอีกที สูจงเตรียมของพร้อมดาดีตกแต่ง
ฝูงธนูหน้าไม้ปืนพร้อมพร่ำมวล แต่นั้นเขาก็โดย
อาชเจ้าท้าวใหญ่เวปจิตต์ ปุนแปลงตกสู่คนมวล
พร้อม บรบวรแล้วอสราเสด็จออก เหาะหอบ
เต้นทะยานขึ้นสู่บน สนสนย้ายปานปืนเร็ดเร่ง
สุริโยมืดกลุ้มแสงเศร้าบ่อใส เถิงเขตต์ใกล้เมือง

ใหญ่ดาวดึงส์ เวปจิตติหยุดจอดเซาสนามกว้าง
แต่นั้นอินตาเจ้าสรวงสวรรค์ฮู้เหตุ พระก็เต้าหมู่
ล้านพลต้อออกไป เถิงพะลานชัยกว้างอสราพัก
จอด ท้าวก็ถอดดาบกล้าพระขรรค์แก้วแกว่งไกว
แสงดาบกล้าฮ้อนเฮ่งเหลือวิสัย เป็นไฟลุกทั่ว
แดนดินฟ้า แต่นั้นเวปจิตติท้าวอสุราฟ้าวพั่ง ท้าว
ก็กวัดแกว่งง้าวพระกายแก้วแวดระวัง ฤทธิเดช
กล้าพระขรรค์เพ็ชรอสุรา เกิดเป็นชลธาไหล
หลั่งลงฮำพื้น ไฟก็หายเสียเสี้ยงปุนแปลนดับ
มอด ต่างคนต่างมีเดชกล้าปุนเพียงเปรียบกัน
สองก็พันธะนังเกี้ยวกุมกันยี่ย่อง เทวดาค้ำบ่อ
ได้เภท์ม้างแตกคืน พระอินทร์ปบพั่งฟ้าวขึ้นรถ
เฮวพลัน มาตุลีขับรถถึบไวมีช้า อาชาไนยม้าพัน
ตัวเหาะหอบ ม้าก็เหาะหอบเต้นไปก้ำฝ่ายเหนือ
ผ่านป่าไม้งิ้วใหญ่ฉิมพลี พระยาสุบรรณ์บินล่วง
หนีมิยั้ง ฟังเสียงทมทมฮ้องสุบรรณทองยังอ่อน

104 895.912 ก374ว
ห.อบ. 10786

กับทั้งพวกแก่เฒ่าชราแล้วบ่อไว พากันฮ้องฮ่ำ
ไห้ย้านรถพระยาอินทร์ เทวินทร์ถามโจทย์ดูแถลง
ข้อ พังเสียงแซวแซวฮ้องทางเหนือดังสนั่นนั้น
นา โทดโทดไห้เสียงนั้นดั่งใด แต่นั้นสารถี
เจ้ามาตุลีแถลงตอบ อันว่าเสียงสนั่นฮ้องเฮไห้
ฮ่ำไฮ เทิงปลายไม้ฉิมพลีงิ้วง่า หากแม่นครุฑ
ราชท้าวกลัวย้านรถพระองค์ ยามนั้นเทวราชท้าว
ซ้ำเล่าเลยแถลง เจ้าจงกลับอาชาไนยด่วนคืน
เดียวนี้ เถิงเฮาจักเสียชีวีม้วยมรณาตามช่าง
อย่าไห้ครุฑนาคน้ำตายย้อนคอบเฮา พอว่าพระ
กล่าวแล้วท้าวเทพมาตุลี กลับอาชาไนยแหกคืน
ผยองดั้น อาชาไนยม้าผันผยองเหาะหอบ ลัด
เร่งเลียวไปได้ดั่งปีน คืนคอบเท่ามัคโคเก่าทางมา
อสราเห็นแตกคืนคงบ้าน อสรย้านทะยานไปไว
วิ่ง ว่าแม่นเทพเจ้าเมืองฟ้าอื่นไกล คิดว่าสักโก
ไท้จักรวาลภายนอก มาซ่อยท้าวพระอินทร์พี้

จึงกลัวแท้แหล้ว แต่นั้นเวปจิตต์ท้าวโกรธา กริ้วโกรธ จัดไพร่น้อยเอาได้บ่อนาน ทะยานตน เต้นเมือบนเหาะหอบ แหวกแม่น้ำสาครกว้างหลั่งมา ยามนั้นเทพาเจ้าอินทราพระยาใหญ่ พระก็จัดไพร่ได้มาสู้ต่อเรว บนแม่น้ำสมุทรใหญ่นที่หลวง ควงบนบดมืดมัวมิแจ้ง ยามนั้นบ่อมีทางใดแพ้ปุนเป็นเสมอภาค ต่างคนต่างมีเดช กล้าปุนเพี้ยงเปรียบกัน ลางเทืออสูรย้านทะยานไปเฮวฮีบ ถีบแอ่งน้ำฤาษีเจ้าแตกทะลาย กับทั้งบรรณศาลาเจ้าฤาษีก็หักมุ่นไปแหล่ว ฤาษีอยู่ฝั่งน้ำสมุทรกว้างหาดทราย อยู่แทบใกล้เขาใหญ่จักรวาล เป็นสถานรบหมู่เทวดาเจ้า ฤาษีก็จึงพากันเข้าไปหาเทวราช ขึ้นไปทูลท่านท้าวสัมพระอสรินทร์ ขออภัยนำต่อองค์เป็นเจ้า อย่าให้อสูรเข้าทำลายเหยี่ยบย่ำ ขออภัยโทษเจ้าทางน้อยย่ามา พอว่าท้าวสัมพระอสุรินทร์ ได้ยิน

คำจาแห่งฤาษีเจ้า เขาก็โกรธาเข้มปานไฟลาม
ลวบ แถลงตอบถ้อยจาต้านต่อสมณะ ฯ ข้าจัก
ให้ภัยแก่ท่านทั้งหลาย ฝูงหมู่ฤาษีกลับตอบคำ
แถลงถ้อย เฮาบ่อเอาแหล่วภัยโพยเป็นบาป
เฮาขออภัยท่านแล้วมาซิให้หมู่ภัย ท่านจงฮับ
เอาไว้ภัยท่านคืนไป พอว่าฤาษีไขกล่าวจาแถลง
ถ้อย แล้วจึงพากันผ้ายเวหาเหาะหอบ ฮอดฝั่ง
น้ำอาศรมแล้วอย่สบาย คืนนั้นสัมพระอสรินทร์
ท้าวบรรทมในอาสน์ หลับงีบน้อยไปแล้วเล่าฝัน
เป็นดังมีหอกง้าวไหลหลั่งมาแทง สังขยานับ
อเนกนองเถิงร้อย ท้าวก็วอยวอยฮ้องเสียงดัง
ก้องสนั่น เสียงสนั่นเท่าเมืองกว้างครื่นเครง
ฝูงหมู่อสูรท้าวทั้งหลายแตกตื่น มาอยู่เผ้าแฝง
เจาแวดระวง เขากแซวแซวตานถามพระองค
ซีชั่ว พระบ่อมีกล่าวถ้อยแถลงโต้ตอบความ
คืนเดียวนั้นพระองค์ก็ฝันสามเหล่า พระบาท

เจ้าเฮฮ้องตลอดคืน เพราะว่าฤาษีให้ภัยพระองค์
คืนคอบ เวรแห่งท้าวฤาษีให้จ่องนำ เป็นกรรม
ด้วยพระฤาษีสาปส่ง จึงได้บังเกิดให้เฮฮ้องตลอด
คืน แต่นั้นสัมพระอสุรินทร์ท้าวจอมองค์ภูวนาถ
จึงได้ชื่อว่าเวปจิตติอสุราชท้าวปางนี้สืบมาแท้แหล่ว
เมื่อชิจาไปหน้าสังชยายาวยิ่ง จึงได้สมมติว่าหมด
ท่อนี้ไปหน้าบ่อมีเจ้าเอย ฯ

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

พมพท ร.พ. เลยงเชยง เส่าชงชา พระนคร
นายเต๋ยวโซซิม ผู้พิมพ์โฆษณา
๑๐๐๐ ๔/๖/๒๔๔๒